

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Petrus Gomes Rector Primarius Collegiorum, Quæ Sunt In Bvngi Regno,
Alexandro Valignano Indiæ præposito Prouinciali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

diui. Nec immeritò: Post conditum enim orbem, & natos homines, nulla fuit legatio, quæ studio Religionis aut Imperij Romani admiratione permota, ex tam longinquis & remotis gentibus, ad vllum Pontificem aut Imperatorem vnquam venerit. A Domino factum est istud, qui lumen est ad reuelationem gentium, & mortalium salus, vsque ad extremum terræ. Audient hæc recti, & lætabuntur, & omnis iniquitas opilabit os suum.

PETRVS GOMES RECTOR PRIMARIVS
COLLEGIORVM, QUÆ SVNT IN BŪNGI REGNO,
Alexandro Valignano Indiæ præposito Prouinciali.

IGNORO equidem, R. Pater, qua alia grati animi significatione istum propagandæ religionis feruorem prodam, quò me litteris tuis feruentissimè scriptis accendi subinde sentio, quàm si feruorem istum prouocantes occasiones quæ hîc occurrunt plurimæ litteris fuero complexus, quibus excitata R. T. reditum huc maturet, vt præsentia sua ac fidei nostræ augendæ zelo Iaponiam vniuersam inflammet. De rebus quæ in Meaco ac Ximo geruntur, attingam planè nihil, Patribus nostris, quibus prouinciæ istæ obtigerunt, munus istud relinquens. Ea tantùm prosequar quæ in Bungo, cui prouinciæ me præfecisti, quotidie offeruntur. quod (vt opinor) ita succedet cõmodissimè, si ab impedimentis, quæ Christianismi progressui ab infidele nostrisque rebus parum fauente regni Principe indies injiciuntur, litterarum exordium sumpsero. Ex eo enim quòd ipse Christi legem pertinaciùs auersatur, cæteros regni proceres sui similes esse exoptat, qui ob id difficiliùs ad veritatis lumen adducuntur: quod certè non minimum est pij nostri instituti impedimentum. At Deus Opt. Max. salutari quodam salutis animarum amore ita hominum corda dirigit, vt quãto magis impij Regis duritia à suscipienda fide nostra retinètur, tanto impensus ad eam amplectendã Regis Francisci pietate accendantur. Adeò vt verè affirmare ausim, paucis exceptis qui sensu non ratione ducuntur, omnes regni incolas ad fidei Catholicæ susceptionem esse procliuës. Arque ita paulatim amplissima prouincia ad Euangelicam veritatem pellicitur. Præcedenti siquidè anno octuagesimo quinto, duodecim millium animarum accessio ad Christi fidelium gregem facta fuit. Hoc autem qui nunc vertitur anno octuagesimo sexto, trium millium numerus exceditur. Postquam verò belli tempestas hæc sæuire desinet, nihil impedimento futurum speramus, quo minùs sexaginta aut septuagin-

ga ho.

ta hominum millia Ecclesiae Christi adjiciantur. Nicandonus enim, qui (vix Reuerentiae tuae probè constat) inter praecipuos Bugi Principes facilè primatum obtinet, & postquam Christo nomen dedisset, D. Paulus mutato gentilitatis nomine vocari cœpit, quadraginta hominum millia suo imperio subdita coërcet, quorum septem aut octo millia Christianorum cœtui adiuncta iam sunt, cæteris nihil auidius expectantibus quàm ut ipsi etiam reliquis associantur. Quam cum ego rem nuper mecum diligentè ponderarem, antequam Superiorum iussu aliquis ex nostris firmum illic habitaculum fixisset, Patrem Ramonem conscientia simulante monui, ut eò se infantulos saltem baptizaturus conferret: quod cum is nihil reluctatus fecisset, decem dierum decussu mille ducentis animis Ecclesiam adauxit.

Cicamoros Bugi regis minor natu filius, qui sub Pantaleonis nomine hodie celebratur, Mix provinciae sibi a patre cœcessæ administrationem suscepit, eiusque primores omnes ad Christi religionem colendam pellexit, firma spe subnixus, ut vniuersa provincia, cuius incolarum numerus est penè infinitus, Christi iugo se libens submittat.

Duo isti Principes Patrum duorum subsidium à me postulauerunt, quorum opera & ipsi in fidei arcanis magis magisque indies proficerent, ac regnorum suorum incolae ad eam arripiendam facilius conuerterentur, quam quidem ob rem vtriusque tutelae Patrem vnum ac fratrem commisi.

Sacumana provincia Regis senioris Francisci Christum tota agnoscit, ac in fidei confirmatione Patris Lagunæ ac fratris Pauli opera vitur.

Iesabella Principis mater, quam probè te nouisse scio, tantum de cordis duritie ac obstinatione remisit, ut cum filiam domo relicto rosario eodem aliquando sacram aduisset animaduertisset, id ipsi per famulam deferendum curarit, quo debitum Diuæ Virginis piarum precum pensum persolueret. Huius filiam minorem nubilem virginem cum baptismali aqua nuper expiassem, ac à matre aliquid sanæ subtilioris, cui sacras quasdam reliquias inuolueret, peteret; Regina mater recentem illi dari ob pium usum præcepit. Quin & cubiculum filiae aliquando imagines inspectura ingreditur, & quorum Diuorum effigies sint, curiosè sciscitatur. quam cum ego & Pater Viceprovincialis officij causa aduissimus, vix ab ea potuimus diuelli. Altera filiarum non procul abest à fidei lumine. cum enim morbo correpta grauius nuper laboraret; gentilitas superstitiones cum abominatione quadam respuit, ac nisi Principis fratris

fratris metu id ipsum differret, fidelibus se abrupta longiore mora adiungeret. Matris autem pedisequę non pauca Deo nostro in fidei vnitate seruiunt, quas festis Dominicisque diebus ab opere omni abstinere ex Ecclesię mandato Regina iubet.

In vrbe Nocia Christianismus mirum in modum accreuit, in qua animarum multitudo ad septem vel octo millium numerum exurget. Extructa ibi visitur ecclesia, Vlacana ecclesię magnitudine ac pulchritudine non absimilis: ciues verò non secus ac auiũ pulli hiant ore Patrem, qui verbi diuini pabulum ministrat, expectant. Oppidum Quora gentilitatem omnino exuit: Ciotandonus enim & Agareona ad Christum conuersi, subditos omnes tanti beneficij voluerunt esse participes. Et quòd melioris sexus prolem nullam ex vxore suscepisset: Domini Pauli fratrem adoptionis iure in filij locum sumpserunt, quem, antequam impedimentũ quicquam offerretur, sacro fontis liquore sub Petri nomine tingendum curauit. adedò vt iam Dominum Paulum & Petrũ serenissimos fratres Bungi Connexos (non infimę dignitatis is titulus est) ac Christianos habeamus.

In Tacata ditone Christiana frequentia, si rectè auguror, quadraginta millium numerum superabit.

Ozaiam urbem prudens prætereo, in qua vno ex Principibus excepto reliqua multitudo sub crucis trophæo Christianę militię nomen dedit. Crucis porrò signaculum triumphalis trophæi instar tam multis locis erectum conspicitur, vt viatores qui feruentiore deuotione flagrant, pluuia lutoque pietatem nil remorante, ex equo descendere orandi causa non rarò cogantur.

In oppido Yu, cui R. T. P. Consaluum Rebellum qui illic adhuc commoratur præfecerat, Christianitas maximum indies accipit incrementum. Nam sacram eadem Vlacano tẽplo non absimilem extruendã curarunt, ligna omnia ad structuram necessaria Christianis per eleëmolyam (vti ex Patris Gonsalui litteris accepi) subministrantibus.

Cicoges, omnes Bungi Principes opibus & dignitate præcedēs, à recta salutis via non procul aberrat: nam de errore gẽtilitio excutiendo frequenter inter ipsum & Regem patrem per litteras & legationes agitur. Cuius pię cogitationes (vti propemodũ futurum speramus) si Deus pro immensa misericordia sua promouerit, parum aberit quin vniuersum Bungi regnum sub Catholice Ecclesię alis conquiescat. Adolescens quidam annos natus plus minùs vndecim, Conuexi hoc est primę notę ac dignitatis Principis filius, Icimanda nomine, flagranti desiderio ad Christi fidem

fidem aspirat. Qui cum se Crucis imaginem secretò habere confessus esset, aliquodq; à me Christiano homine dignum mneumynum posceret, ei gratificandi causa marsupium seu bursam sericam IESV nomine intexto insignem dono dedi.

Catechumenorum frequens copia nunquam deest, in eoque exercitio tres Societatis nostræ fratres continuò occupantur, D. Pauli Cicamori subditos in Christianæ legis præceptis instituentes; qui cum ad aliam quandam imperio suo subiectam urbem proficiscetur, alios secum fratres adducet, quos nisi ex Funayend Collegio deligerem, eorumque opera in hisce prouinciis vterer, equidem tanto oneri succumberem. Quo non obstante Pater Viceprouincialis fratris Pantaleonis subsidium mihi nuper subtraxit, qui inter operarios, quibus in Christianitatis vindemia vtop, nulli diligentia ac feruore cedebat: quod quia maioris alicuius commodi causa ab eo factum est, patienter mihi ferendum existimo.

R. P. Equidè in hac Iaponia tanta animi delectatione perfruo, vt si quam triginta ferè annis peregrinationem ardentibus votis expetiui, diutius multo expetiuissem, diuturni desiderij nunquam me pœniteret. Quare vt de obrento beneficio misericordis Debonitati gratias meo nomine quàm maximas reddas, paternitatem tuam iterum atque iterum oro ac obtestor. Nam etsi linguæ peritiam adhuc nullam habeo, atque ob id concionari expedit nequeo: tamen Lusitanorum lingua coram Iaponensibus verbis subinde facio, quæ fratres deinde suo auditoribus idioma teponunt. Ex vrbe Vsûqua, 6 Non. Octob. 1586.

LVDOVICVS FROES ALEXANDRO VALIG

NANO INDIAE PRÆPOSITO PROVINCIALI.

Quoniam R. P. Gaspar Cœglius Viceprouincialis, Meaco Bungii, & Ximi prouinciarum primores sedulo comonefecit, vt propter nimiam locorum distantiam ac itinerum difficultatem, hanc in transmittendis vltro citroque litteris ratione seruarent, vt collectis, quanta diligentia fieri posset, ex tribus prouinciis litteris, prima ex Iaponia Cinã versus redeuntis nauis opportunitate vna omnes destinarentur: ea tantum hisce litteris profequar, quæ P. Viceprouinciali Maugasaco Meaco Bungii nauigari, primùmque prouincias istas lustranti memoratu digna acciderunt. Ac primùm quidè quatum ex profectione ista incommodi hu-

mana